

**SİGORTA ŞİRKETLERİNİN, KUSUR ORANLARINA GÖRE DEĞİL,
TÜM SORUMLULARLA BİRLİKTE ORTAKLAŞA VE ZİNCİRLEME
SORUMLU OLACAKLARINA İLİŞKİN YARGITAY KARARLARI**

Trafik kazasında birden çok kişinin sorumluluğu söz konusu olabilir; işletici, sürücü, sigortacı, yaya gibi. Karayolları Trafik Kanununun 88.maddesinde aynı zarardan sorumlu olan kişilerin müteselsilen sorumlu olmaları kabul edilmiştir. Müteselsil sorumlulukta BK.m.142 uyarınca zarar görenin dilediği borçluya başvurma hakkı vardır; dilerse sorumlulardan birine, dilerse hepsine veya bir kısmına karşı dava açabilir. Müteselsil sorumlulukta kural olarak borçlulardan herbiri borcun tamamından sorumludur. (2918/m.88, BK/m.142)

Dava trafik kazasından kaynaklanan maddi tazminat davasıdır. Trafik kazasında birden çok kişinin sorumluluğu söz konusu olabilir; işletici, sürücü, sigortacı, yaya gibi. Karayolları Trafik Kanununun 88. maddesinde aynı zarardan sorumlu olan kişilerin müteselsilen sorumlu olmaları kabul edilmiştir. Müteselsil sorumlulukta BK.m.142 uyarınca zarar görenin dilediği borçluya başvurma hakkı vardır, dilerse sorumlulardan birine, dilerse hepsine veya bir kısmına karşı dava açabilir. Müteselsil sorumlulukta kural olarak borçlulardan herbiri borcun tamamından sorumludur. İşleten olmayan araç sürücüsü aracın işletilmesine katkıda bulunan kişi olarak meydana gelen zarardan sorumlu olabilir. Somut olayda davacı araç malikine, sürücüsüne, her iki araca ait sigorta şirketine karşı müştereken ve müteselsilen dava açmıştır. Davanın müteselsil sorumluluk esasına göre açılmış olmasına, bütün davalıların mükerrer tahsile sebebiyet vermemek kaydı ile kabul edilen zararın tamamından sorumlu olduklarının kabulü gerekirken, davalı D.Sigorta AŞ. yönündeki davanın kabulüyle diğer davacılar yönünden davanın reddi isabetli görülmemiştir.

17.HD. 08.06.2004, E.2004/5095 - K.2004/7139

Karayolları Trafik Kanunu'nun 88.maddesine göre, birden çok sorumlu varsa (işleten, sürücü, sigortacı) aynı zarardan ortaklaşa ve zincirleme sorumlu olup, BK.142. madde uyarınca, zarar görenin, dilediği borçluya başvurup zararın tamamını isteme hakkı vardır.

Dava, trafik kazasından kaynaklanan maddi tazminat istemine ilişkindir. Trafik kazasında birden çok kişinin sorumluluğu söz konusu olabilir; işletici, sürücü, sigortacı, yaya gibi. Karayolları Trafik Kanunu'nun 88. maddesinde aynı zarardan sorumlu olan kişilerin müteselsilen sorumlu olmaları kabul edilmiştir. Müteselsil sorumlulukta BK. 142. madde uyarınca, zarar görenin dilediği borçluya başvurma hakkı vardır; dilerse sorumlulardan birine, dilerse hepsine veya bir kısmına karşı dava açabilir. Müteselsil sorumlulukta kural olarak borçlulardan her biri borcun tamamından sorumludur. Buna göre, davanın müteselsil sorumluluk esasına göre açılmış olmasına, tüm davalıların tahsilde tekerrüre sebebiyet vermemek kaydı ile kabul edilen zararın tamamından sorumlu tutulmaları gerekirken, bir kısım davalılar hakkındaki davanın reddi isabetli görülmemiştir.

17.HD.21.05.2007, E.2007/1307 - K. 2007/1738

Olayda kusuru bulunmayan zarar görene karşı, sigorta şirketlerinin ortaklaşa (müteselsilen) sorumlu oldukları düşünülmeksizin, tazminattan (kusurları oranında) ayrı ayrı sorumlu tutulmalarına karar verilmesi doğru olmamıştır. (KTKm.88, BKm.142)

Dava, trafik kazası nedeniyle destekten yoksun kalma tazminat istemine ilişkin olup, mahkemece, davalıların ayrı ayrı kusur oranları ile ve poliçe limitleri ile sorumlu oldukları gerekçesiyle, davanın kısmen kabulüne ve 19.652,00 YTL tazminatın Ak Sigorta A.Ş.'den 14.12.2003 tarihinden itibaren işleyecek temerrüt faizi ile, 13.203,93 YTL tazminat ile 150,00

YTL cenaze giderinin dava tarihinden itibaren işleyecek temerrüt faizi ile diğer davalıdan tahsiline karar verilmiştir. Kararı, davalı sigorta şirketi vekili ve katılma yolu ile davacılar vekili temyiz etmişlerdir.

Davalı Ak sigorta şirketi kazaya karışan ve murisin içinde bulunduğu aracın ZMSS sigortacısı ve diğer davalı ise Garanti Sigorta Hesabı olup, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 91/1. maddesinde, zorunlu mali sorumluluk sigortasının motorlu araç işletenlerinin aynı yasanın 85/1. maddesinde belirtilen sorumluluklarını karşılamak üzere yaptırıldığı açıklanmıştır. Buna göre, zorunlu mali sorumluluk sigortacısının sorumluluğu işletenin sorumluluğu esasına dayandığından, zorunlu trafik sigortacısı ancak işletenin kusuru oranında zarar görene karşı sorumlu olacaktır. Anılan yasanın 88/1. maddesine göre, zarar görene karşı birden fazla işleten sorumlu olduğu hallerde, bunlar hakkında teselsül hükümlerinin uygulanacağı kabul edilmiştir. Garanti Fonu'nun sorumluluğu 2918 Sayılı Yasanın 85. ve devamı maddelerinde düzenlenen işletenin sorumluluğu esasına dayandırılmış olduğundan, meydana gelen zarardan Garanti Fonu ile birlikte ZMSS sigortacısı olan Ak Sigorta A.Ş. işletenlerin kusurları oranında müteselsilen sorumlu oldukları düşünülmeksizin, yazılı gerekçe ile tazminattan ayrı ayrı sorumlu bulduklarına karar verilmesi doğru olmamış ve bu nedenle kararın davacılar yararına bozulması gerekmiştir.

11.HD. 18.12.2006, E.2005/12919 - K.2006/13384

Zincirleme trafik kazası nedeniyle açılan tazminat davasında, davalıların müteselsilen sorumlu olacakları şekilde hüküm kurulması gerekirken, kusur durumuna göre karar verilmesi doğru olmamıştır. (KTK m.88, BK.m.142)

Davacı vekili, davalıların malik, sürücü ve Zorunlu Trafik Sigortacısı olduğu araçların müvekkili şirkete kasko sigortalı araca çarparak hasarlandırması nedeniyle sigorta ettirene ödeme yapıldığını ileri sürerek, bu meblağın faizi ile davalılardan müteselsilen tahsilini talep ve dava etmiştir.

Davalı O. Sigorta AŞ vekili, poliş ile ilgili yeterli bilgi verilmesini istemiştir. Davalı T.G.Sigorta AŞ vekili, üçlü kaza nedeniyle garameten ödeme yapılmasının söz konusu olduğunu bildirmiştir.

Mahkemece, toplanan delillere, bilirkişi raporuna nazaran, olayda davalı Ferhat A'nın %25, Mehmet Ö'nin %75 oranında kusurlu olup, davalıların bu kusur oranlarına göre zarardan sorumlu oldukları gerekçesi ile, kusur durumuna göre 59.412,23 liranın davalılar Kaya A, Ferhat A. ve G. Sigorta AŞ den müteselsilen, sorumluluğu poliçedeki limit ile sınırlı olmak üzere diğer araç sigortacısı O.Sigorta AŞ'den tahsiline karar verilmiştir.

Dava, zincirleme trafik kazası nedeniyle sigortalı araçta meydana gelen hasar tazminatının ilgisine ödenmesi sebebiyle rücu tazminata ilişkindir. BK.nun 142.maddesi hükmüne göre birden ziyade kimseler birlikte bir zarar ika ettikleri taktirde müteselsil sorumlu olacakları gibi, yine 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 88.maddesi gereğince, bir motorlu aracın katıldığı bir kazada, üçüncü bir kişinin uğradığı zarardan dolayı, birden fazla kişi tazminatla yükümlü bulunuyorsa, bunlar müteselsil olarak sorumludur. Olaya sebebiyet veren davalılara ait araç sürücülerinin kusur durumları gerektiğinde ileride görülecek birbirlerine karşı açacakları rücu davasında ele alınabilecektir. Bu durumda mahkemece, talep de nazara alınacak davalıların müteselsilen sorumlu olacak şekilde hüküm tesisi gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi doğru görülmemiştir.

11.HD. 09.03.1999, E.1998/10131 - K.1999/1996

Yasada öngörülen müteselsil sorumluluk ilkesi birden fazla aracın karıştığı olaylarda onların trafik sigortacıları bakımından da geçerlidir. Bu geçerlilik sigortacıların kendi limitleri ile sınırlıdır. Başka bir anlatımla, sigortacıların müşterek ve müteselsil sorumluluk miktarı toplam olarak kişi başına azami sorumluluk miktarı ile sınırlanmalıdır.

Davacılar vekili, müvekkillerinin murisi Adem'in davalı şirketlere zorunlu mali sorumluluk sigortası ile sigortalı araçların karıştığı trafik kazası sonucu öldüğünü ileri sürerek destekten yoksunluk zararının faiziyle birlikte davalılar Oyak Sigorta ve Ray Sigorta

A.Ş'den müteselsilen tahsilini; birleşen davada davacı vekili aynı kazada müvekkilinin murisi Vaide'nin öldüğünü ileri sürerek destekten yoksunluk tazminatının her üç davalıdan müteselsilen tahsilini istemiştir.

Mahkemece, asıl ve birleşen davada hesaplanan tazminat tutarlarının dava tarihinden itibaren işleyecek reeskont faizi ile birlikte (poliçelerdeki limit dahilinde kalmak kaydıyla) davalılar Ray sigorta A.Ş ve Oyak Sigorta A.Ş'den müştereken ve müteselsilen tahsiline, fazla isteğin reddine karar verilmiştir.

Kararı, davalılar Oyak Sigorta A.Ş ve Ray Sigorta A.Ş vekilleri ayrı ayrı teyiz etmişler;Dairemizin 14.11.1995 gün ve 1995/6092-8552 sayılı ilamı ile ve ilamdaki gerekçelerle karar onanmıştır.

Davalı Oyak Sigorta A.Ş vekili bu kez karar düzeltme isteminde bulunmuştur.

KTK'nun 85/1'inci maddesinde işletenin sorumluluğu saptandıktan sonra aynı yasanın 88/1'inci maddesinde zarar görene karşı birden fazla işleten sorumlu olduğu hallerde bunlar arasında teselsül hükümlerinin uygulanacağı kabul edilmiştir.

Zorunlu trafik sigortasını düzenleyen aynı yasanın 91 inci maddesinde işletenlerin yine aynı yasanın 85/1. maddesinde öngörülen sorumluluklarının karşılanması amacı ile bu tür sigortanın yaptırılması zorunlu hale getirildiğine göre, ilke olarak işletenlerin tabi olduğu sorumluluk ilkeleri onların bu sorumluluklarını üzerlerine alan sigortalar bakımından da geçerlidir. Dolayısı ile KTK.nun 88/1 inci maddesinde öngörülen müteselsil sorumluluk ilkesi birden fazla aracın karıştığı olaylarda onların trafik sigortacıları bakımından da geçerlidir. Nitekim bu ilke KTK.nun 99/2 nci maddesi hükmünde de hükme bağlanmış bulunmaktadır.

Ne var ki, bu tür sorumluluk ilkesi sigortacılar yönünden kendi limitleri içerisinde geçerlidir. Diğer bir deyişle, sigortacıların müşterek ve müteselsil sorumluluk miktarı toplam olarak kişi başına azami sorumluluk miktarı ile sınırlı olmalıdır. Aksi halde, yine aynı yasanın 88/2 nci maddesi hükmü uyarınca kendi kusur oranına göre fazla ödeme yapan sigortacının olaya karışan diğer araç sigortacısına rücu etmesi halinde rücu edilen sigortacının sorumluluğu kişi başına azami sorumluluk limitini aşması sorunu ortaya çıkaracaktır ki bu da zorunlu trafik sigortasında öngörülen limitle sorumluluk ilkesinin bertaraf edilmesi sonucunu doğuracaktır.

Bu nedenlerle mahkemece tazminata hüküm kurulurken sigortacılar arasındaki zarardan müşterek ve müteselsil sorumluluk miktarı poliçede kişi başına azami sigorta bedeli olarak gösterilen tutarla sınırlı tutularak ayrıca tahsilde tekerrüre meydan vermeyecek kayıt konularak ve bakiye zarar miktarı bakımından sigorta şirketleri, kendi sigorta ettirenlerinin kusurları oranında limitle sınırlı olarak sorumlu tutulacak şekilde hüküm kurulması gerekirken, her bir sigorta şirketinin ayrı ayrı poliçe limiti üzerinden müştereken ve müteselsilen sorumlu tutularak yukarıda açıklanan ilkeye aykırı düşecek şekilde hüküm kurulması doğru görülmediğinden davalı sigorta vekilinin karar düzeltme isteminin kabulü ile kararın bozulması gerekmiştir.

11.HD.01.03.1996, E.1996/244 - 1996/1258 (Yasa H.D.1996/4-513, no:168)

www.TazminatHukuku.com